

Νατάσα Καραχάλιου, Ανθή Βαλαβάνη

Απόηχοι της αναστολής του Προγράμματος στο νομό Κορινθίας - Νέα Δεδομένα

Στο δημοτικό διαμέρισμα των Εξαμιλίων η κατάσταση της φοίτησης των τσιγγανοπαίδων έχει διαφοροποιηθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια του τρέχοντος σχολικού έτους. Σε αυτό συνέβαλαν ως ένα βαθμό και οι αυξημένες εγγραφές, που πραγματοποιήθηκαν στις αρχές Σεπτεμβρίου αλλά και τα επιδόματα, που δόθηκαν την ίδια χρονική περίοδο. Αναλυτικά η πορεία φοίτησης έχει διαμορφωθεί ως εξής:

Κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς λειτούργησαν τρία πρωινά προπαρασκευαστικά τμήματα ενταγμένα στο χώρο του Δημοτικού σχολείου. Επειδή όμως ο αριθμός των τσιγγανοπαίδων αυξήθηκε, η διεύθυνση του σχολείου αποφάσισε να μεταφέρει τη λειτουργία των προπαρασκευαστικών τμημάτων το απόγευμα, ανατρέποντας τη δεδομένη για δεκαετίες σταθερή κατάσταση πρωινής φοίτησης. Πολλοί από τους γονείς των τσιγγανοπαίδων αντέδρασαν σε αυτή την αλλαγή. Το γεγονός αυτό οδήγησε στη συρρίκνωση των τμημάτων, από τρία σε δύο και στη μείωση του αριθμού των παιδιών, από εξήντα σε είκοσι. Η πρόθεση της Διεύθυνσης ήταν η μεταφορά του προπαρασκευαστικού τμήματος το πρωί στον καταυλισμό. Η ιδέα της μεταφοράς του προπαρασκευαστικού μέσα στον οικισμό των Εξαμιλίων, αν και νομικά παράτυπη, βρήκε σύμφωνους τόσο το Νομάρχη όσο και τον προϊστάμενο της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Οι ενταγμένοι τσιγγανόπαιδες (περίπου είκοσι στον αριθμό) στις τάξεις του δημοτικού σχολείου, συνεχίζουν κανονικά τη φοίτησή τους, χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα.

Τα δύο νηπιαγωγεία του καταυλισμού, παρά το γεγονός ότι τα τέσσερα τελευταία χρόνια λειτουργούσαν με διακοπές λόγω ολιγορίας και αμέλειας της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, φέτος κανένα από αυτά δε λειτούργησε. Το πρώτο νηπιαγωγείο στον Κάτω Μαχαλά λειτούργησε μόνο για ένα μικρό χρονικό διάστημα του Οκτωβρίου. Η λειτουργία του αναστάλθηκε λόγω έλλειψης ηλεκτροδότησης στην περιοχή.

Το δεύτερο νηπιαγωγείο στον Πάνω Μαχαλά δε λειτούργησε καθόλου, αν και οι νηπιαγωγοί είχαν εκφράσει την επιθυμία να συνεχίσουν την εργασία τους στον καταυλισμό, επειδή το κτίριο κρίθηκε τελείως ακατάλληλο από την Νομαρχία.

Αντιθέτως, πέρσι είχαν λειτουργήσει ικανοποιητικά και τα δύο νηπιαγωγεία του οικισμού χωρίς προσκόμματα από τους διοικητικούς φορείς.

Η παρουσία και η διαμονή του κ^ο Νικολαΐδη στον Κάτω Μαχαλά είναι ένα ακόμη ζήτημα, που απασχολεί έντονα την περιοχή και παρακωλύει και τη δική μας δράση στον οικισμό. Η παρουσία του έχει δημιουργήσει και στο παρελθόν έντονα προβλήματα τόσο στο εκπαιδευτικό προσωπικό, όσο και στους Τσιγγάνους που διαμένουν στον Πάνω Μαχαλά. Μάλιστα, πρόσφατα η νηπιαγωγός, που επισκέφτηκε την περιοχή του Κάτω Μαχαλά, δέχτηκε φραστική επίθεση τόσο από τον κ^ο Νικολαΐδη, όσο και από τους Τσιγγάνους της περιοχής, οι οποίοι παρακινήθηκαν από αυτόν. Επισημαίνουμε ότι άμεσος στόχος, για την επόμενη σχολική χρονιά, είναι η επαναλειτουργία και των δύο νηπιαγωγείων του καταυλισμού Εξαμιλίων.

Ο Δήμος Βόχας φιλοξενεί χωρίς αμφισβήτηση το μεγαλύτερο αριθμό τσιγγανοπαίδων στο Νομό και τα προβλήματα στη συγκεκριμένη περιοχή είναι ιδιαίτερα ακανθώδη. Η πορεία φοίτησης των τσιγγανοπαίδων ήταν σχετικά ομαλή κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2002-2003. Ωστόσο, τόσο ο αυξημένος αριθμός εγγραφών φοίτησης, όσο και η έλλειψη χώρου στέγασης του προπαρασκευαστικού τμήματος, κατέστησε αναγκαία την εγκατάστασή του στο χώρο του καταυλισμού του Ζευγολατιού, στην περιοχή Νταμάρια σε ένα λυόμενο δώμα, κίνηση που αντίκειται στην αντίστοιχη διάταξη του Υπουργείου Παιδείας περί αποφυγής της γκετοποίησης. Στο τμήμα αυτό είναι εγγεγραμμένοι τριάντα τρεις τσιγγανόπαιδες με μέσο όρο καθημερινής φοίτησης τους 25 μαθητές.

Εκτός από το προπαρασκευαστικό υπάρχει και το νηπιαγωγείο, η λειτουργία του οποίου άρχισε τον Νοέμβριο και στεγάζεται στην δεύτερη αίθουσα του λυόμενου στην ίδια περιοχή. Ο μέσος όρος καθημερινής φοίτησης για τους τσιγγανόπαιδες του νηπιαγωγείου δεν ξεπερνά τους δέκα, η πλειοψηφία των οποίων είναι από τα Νταμάρια.

Η φοίτηση στο σχολείο του Ζευγολατιού για τους τσιγγανόπαιδες, που είναι ενταγμένοι στις τάξεις του δημοτικού, κυλά ομαλά και η μεταφορά τους στο σχολείο γίνεται με λεωφορείο, το οποίο περνά καθημερινά από τα Νταμάρια και από τα Μαγγανείικα. Για την περιοχή του Βαρβιτσιώτη δεν έχει προβλεφθεί ακόμα στάση λεωφορείου παρά τις επίπονες και επίμονες προσπάθειες μας.

Στην ίδια περιοχή στο πλαίσιο του προγράμματος σχηματιστικό ένα επικουρικό-υποστηρικτικό της εκπαίδευσης τσιγγανοπαίδων τμήμα, τη λειτουργία του οποίου ανέλαβε η διαμεσολαβήτρια του προγράμματος.

Ένα ζήτημα που εκκρεμεί στην περιοχή του Ζευγολατιού είναι η επανεπικοινωνία και η αποκατάσταση της συνεργασίας με τη Διεύθυνση του σχολείου, που διεκόπη για περισσότερο από έναν χρόνο, εξαιτίας των αυθαιρεσιών της Διεύθυνσης και Εκπαιδευτικών του σχολείου στο παρελθόν.

Στο Δήμο Βέλου οι τσιγγανόπαιδες βρίσκονται διασκορπισμένοι σε αρκετές περιοχές, οι οποίες εκτείνονται από το Ελληνοχώρι και τις Κρήνες ως την Τουρκογέφυρα και το Πάσιο.

Η πορεία φοίτησης των τσιγγανοπαίδων στο συγκεκριμένο δήμο κυλά ομαλά, καθώς από τις αρχές Νοέμβρη λειτουργεί το προπαρασκευαστικό τμήμα στο 2ο Δημοτικό Σχολείο Κιάτου, στο οποίο φοιτούν μαθητές που ανήκουν στο Δήμο Βέλου και στο Δήμο Σικυωνίων. Οι εγγραφές στο τμήμα αυτό, που λειτουργεί απογευματινές ώρες μόνο, ανέρχονται στις δεκατέσσερις με μέσο όρο καθημερινής φοίτησης τους δέκα μαθητές. Ο αριθμός των εγγραφών παρουσιάζει φανερή αύξηση σε σχέση με την περσινή χρονιά, γεγονός που οφείλεται κυρίως στην έλευση νέων οικογενειών στην περιοχή. Η μετάβαση στο σχολείο πραγματοποιείται με λεωφορείο μετά από συνεννόηση του προγράμματος με τον προϊστάμενο του 2ου Γραφείου στο Κιάτο. Τα έντονα προβλήματα διαβίωσης, που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι της συγκεκριμένης περιοχής, οι οποίοι ζουν κάτω από άθλιες συνθήκες χωρίς ηλεκτροδότηση και ύδρευση, όπως είναι φυσικό, επηρεάζουν και την εκπαίδευση. Ο αριθμός των τσιγγανοπαίδων που φοιτούν στο σχολείο δεν αντιστοιχεί σε όλο το δυναμικό των παιδιών του καταυλισμού, πολλά από τα οποία δεν έχουν τα απαραίτητα πιστοποιητικά, που απαιτούνται για την εγγραφή τους στο σχολείο. Η ανάγκη για επιβίωση δεσμεύει τα περισσότερα να εργάζονται προκειμένου να στηρίξουν οικονομικά τις οικογένειες τους, με άμεση συνέπεια η εκπαίδευσή τους να μη θεωρείται προτεραιότητα. Ωστόσο, στην περιοχή της Τουρκογέφυρας το πρόγραμμα παρενέβη με τη δημιουργία τμήματος υποστηρικτικής διδασκαλίας, όπως και στην προαναφερόμενη περιοχή του Βαρβιτσιώτη.

Η δράση μας στην περιοχή αυτή επικεντρώνεται κυρίως στη συνεχή στήριξη και ενθάρρυνση των τσιγγανοπαίδων και των γονιών τους, πολλοί από τους οποίους αντιμετωπίζουν προβλήματα νομικής φύσεως, είτε γιατί δεν έχουν τα απαραίτητα

έγγραφα, είτε γιατί εκτίουν ποινές φυλάκισης, Η παρουσία ενός δικηγόρου θα μπορούσε να προσφέρει ουσιαστική βοήθεια τόσο στους Τσιγγάνους του Βέλου, όσο και των άλλων περιοχών, που συχνά αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα.

Εξετάζοντας το Δήμο Ξυλοκάστρου διαπιστώνουμε ότι στο Μελίσσι η πορεία φοίτησης των τσιγγανοπαίδων εξελίσσεται ικανοποιητικά και απρόσκοπτα. Συγκεκριμένα από τις αρχές Σεπτεμβρίου λειτουργεί μία τάξη υποδοχής για δέκα τσιγγανόπαιδες στο 2/θέσιο Δημοτικό σχολείο Μελισσίου. Οι μαθητές αυτοί φοιτούν κανονικά το πρωί, χρειάζεται όμως να διανύουν πεζοί καθημερινά μία αρκετά μεγάλη απόσταση από το σημείο που διαμένουν ως το σχολείο.

Γι' αυτό το λόγο έγινε προσπάθεια σε συνεργασία με το σχολείο να ναυλωθούν δύο ταξί με έξοδα της Νομαρχίας -μια και η περιοχή είναι δύσβατη και απρόσιτη για λεωφορείο- ώστε να μην ταλαιπωρούνται οι μαθητές. Η Νομαρχία όμως δεν μπόρεσε να καλύψει τα έξοδα, αφού είχε υπερβεί ήδη τον προϋπολογισμό της. Έτσι, με πρωτοβουλία του προϊσταμένου του 2ου γραφείου στο Κιάτο έγιναν κάποιες προσπάθειες να αναλάβει ένας Τσιγγάνος τη μετακίνηση των μαθητών και τα έξοδα του να καλύπτονται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Δυστυχώς, ούτε και αυτή η προσπάθεια ευδοκίμησε, με αποτέλεσμα οι μαθητές να συνεχίζουν να μεταβαίνουν καθημερινά στο σχολείο πεζοί, πράγμα ανέφικτο κατά τη διάρκεια του χειμώνα.

Ο αριθμός των φοιτούντων τσιγγανοπαίδων δεν αποκλίνει ιδιαίτερα από τον αρχικό αριθμό εγγραφών. Αυτό οφείλεται ως ένα βαθμό και στο χειρισμό της κατάστασης από τη διευθύντρια του σχολείου, η οποία έχει πραγματικά αντιμετωπίσει με θετικό τρόπο τους τσιγγανόπαιδες.

Μοναδικές εκκρεμότητες για την επόμενη σχολική χρονιά στο Μελίσσι είναι η τακτοποίηση της μεταφοράς των μαθητών αλλά και η παροχή γραφικής ύλης μια και οι ανάγκες του τμήματος είναι πολλές και δεν μπορούν να καλυφθούν ολοκληρωτικά από το σχολείο.

Επιπλέον, τον Οκτώβρη ξεκίνησε ο πρώτος κύκλος εμβολίων στα παιδιά του οικισμού του Μελισσίου, που συνεχίστηκε τον Μάρτη, γεγονός που καθησυχάζει και την διεύθυνση του σχολείου και τους κατοίκους της περιοχής, οι οποίοι με πρόσχημα τον εμβολιασμό ανθίστανται στη φοίτηση των τσιγγανοπαίδων στο σχολείο.

Η κατάσταση φοίτησης των τσιγγανοπαίδων στην περιοχή του Καμαρίου παρουσίασε έντονες διαφοροποιήσεις κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά. Το γεγονός

αυτό οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στο έντονο οικιστικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η συγκεκριμένη περιοχή αλλά και στο ρατσισμό των κατοίκων.

Πιο συγκεκριμένα η κατάσταση έχει διαμορφωθεί ως εξής: Από τους οχτώ τσιγγανόπαιδες σχολικής ηλικίας, που διαμένουν στην περιοχή του Καμαρίου, οι μισοί περίπου παρακολούθησαν ως τα μέσα Μαρτίου το προπαρασκευαστικό τμήμα, που λειτούργησε το πρωί στο Δημοτικό σχολείο της περιοχής. Μία παρεξήγηση όμως, ανάμεσα στις οικογένειες που διέμεναν στον οικισμό, ανάγκασε τις μισές οικογένειες να μετακομίσουν στο Δήμο Ξυλοκάστρου (στην περιοχή Ρίζα), ενώ οι υπόλοιπες συνεχίζουν τη διαμονή τους στον καταυλισμό Καμαρίου. Το περιστατικό αυτό, όπως ήταν φυσικό, δεν άφησε ανεπηρέαστη την πορεία φοίτησης των τσιγγανοπαίδων, αφού το προπαρασκευαστικό τμήμα λόγω της μετακίνησης των μαθητών διέκοψε υποχρεωτικά πριν το Πάσχα τη λειτουργία του και οι δύο τσιγγανόπαιδες που απέμειναν από τους τέσσερις τελικά εντάχθηκαν στην Α΄ Τάξη του Δημοτικού σχολείου Καμαρίου.

Πρόσθετες δράσεις στην περιοχή αποτελούν ο εμβολιασμός όλων των παιδιών του οικισμού αλλά και η έκδοση μαθητικών καρτών, απαραίτητων για τη μετάβαση των μαθητών στο σχολείο με λεωφορείο του ΚΤΕΛ. Ειδικότερα αναφέρουμε ότι ο πρώτος κύκλος εμβολίων πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβρη του 2002 από το Κέντρο Ειδικών Λοιμώξεων του Υπουργείου Υγείας. Το Μάρτη το Πανεπιστήμιο, σε συνεργασία με το Κέντρο Στήριξης Τσιγγάνων, χορήγησε τη δεύτερη δόση, ενώ το καλοκαίρι αναμένεται να χορηγηθεί και η τρίτη. Τέλος, καταφέραμε να εκδώσουμε κάρτες, τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιούν πλέον οι μαθητές για τη μετάβαση τους στο σχολείο, μετά από αλληπάλληλες προσπάθειες, που έγιναν σε συνεργασία με τη διευθύντρια του σχολείου και με τον προϊστάμενο του 2ου γραφείου στο Κιάτο.